

Täysistunto

Tiistai 22.1.2019 klo 14.00—16.29

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 317/2018 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan, jolle maa- ja metsätalousvaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja.

Keskustelu

14.01 **Tytti Tuppurainen sd:** Arvoisa herra puhemies! Suomessa siirryttiin vuoden 2016 alusta satovahinkojen korvaamisessa lakiperusteisesta valtion rahoittamasta satovahinkojen korvausjärjestelmästä vakuutus pohjaiseen järjestelmään. Niin sanottu satovahinkolaki kumottiin vuoden 2017 alusta lukien. Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta oli jo aiemmin edellyttänyt yksimielisesti, että maahamme saadaan luotua toimiva vakuutusjärjestelmä, jolla tuottajat voivat vakuuttaa tuotantoaan vaarallisten ja haitallisten kasvintuhoojien aiheuttamien vahinkojen varalta, ja että mahdollisuudet vakuutusmaksuveron välttämiseksi tai palauttamiseksi uudessa korvausjärjestelmässä selvitetään. Asia on tullut nyt erityisen ajankohtaiseksi vuoden 2017 epäedullisista sääolosuhteista maataloudelle aiheutuneiden taloudellisten vahinkojen vuoksi.

On kuitenkin aivan selvää, että viljelijöiden toimintaedellytysten turvaaminen on tässä suhteessa tarpeen pitimmällä tähtäyksellä. Maanviljely on elinkeino, jota tehdään luonnon ehdoilla. Ilmastonmuutos vaikuttaa erityisen vahvasti viljelyyn. Voi olla, että muutos tuo uusia mahdollisuuksia ja että maanviljelyn toimintaympäristö on kymmenen tai kahdenkymmenenkin vuoden kuluttua parempi kuin nyt. Varmaa kuitenkin on, että siirtymäkausi on haasteellinen. Haasteet näkyvät nimenomaan kasvinviljelyä uhkaavien tuholaisien ja kasvitautien yleistymisenä ja uusien uhkien ilmestymisenä.

Arvoisa puhemies! Satovahinko- ja kasvintuhoojavakuutusmarkkinat ovat vasta kehityksessä meillä Suomessa. Satovahinkovakuutuksia tarjoaa vain kaksi suomalaista vakuutusyhtiötä, ja peltoalasta on vakuutettuna vain noin 1 prosentti. Kasvintuhoojavahinkojen varalle Suomessa ei ole tällä hetkellä tarjolla vakuutuksia. On selvää, puhemies, että viljelijät tarvitsevat aikaa parantaakseen tietoisuutta siitä, miten vakuutusjärjestelmällä saavutetaan samat tulokset kuin aiemmalla satovahinkokorvausjärjestelmällä. Aikaa tarvitsevat myös vakuutusyhtiöt kehittääkseen oikeanlaisia vakuutustuotteita kysyntään vastaamaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 145/2018 vp

Puhemies! Hallituksen esitys on perusteltu ja tarpeellinen. Kritiikin aiheena on oikeastaan liian hidaskas herääminen tähän tilanteeseen. Kuten todettua, eduskunnan tahtotila, maaja metsätalousvaliokunnassa valmisteltuna, on ollut selkeä jo pitkään. Yhtä lailla tiedossa olisi pitänyt olla sekä vakuutusmarkkinoitten tilanne että ilmastonmuutoksen tuomat haasteet.

Arvoisa puhemies! Kuten tavataan sanoa, parempi kuitenkin myöhään kuin ei milloinkaan. Tämä esitys on kaikkiaan kannatettava, eduskunnan tahdon mukainen ja tosiasiatunnustava.

14.04 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Tämä on yksi osa maatalouden kriisipakettia. Vuonna 2016:han satovahinkokorvauksista siirryttiin tähän vakuutusjärjestelmään, ja vakuutusvero on ollut 24 prosenttia. Ja nyt sitten on saatu ratkaisu, EU-komission hyväksyntä, sille, että tämä määräaikainen verosta luopuminen voidaan toteuttaa vuoteen 2027 asti.

Syksyllä 2017 vakuutus oli vain 1 prosentilla maataloista, ja niin kuin tuossa edellä kuulumme, meillä myöskään kasvintuhoojavahinkoihin ei löydy ainakaan vielä toistaiseksi vakuutusturvaa. Ja kun meillä myös suomalaisesta ruuasta ja maataloudesta vastaava ministeri Jari Leppä on täällä paikalla, kysyisin ministeriltä, jos hän ehtii vastata, onko tämä vakuuttaminen noussut tuosta syksystä 2017. Näyttää ainakin siltä, että ongelmat eivät ole helpottaneet. On ollut ensin sateista kesää, sitten poikkeuksellisen kuivaa kesää, ja en tiedä, mitä vielä tämä talvi sitten seuraavalle vuodelle tekee. Onko käyty neuvotteluja siitä, että tämä määräaikainen ratkaisu voitaisiin saada EU:n komission hyväksynnällä pysyväksikin? Se olisi varsin perusteltua. Ja vielä kolmantena kysyisin näistä kasvintuhoojavahinkoihin kohdennetuista vakuutuksista: onko niistä ministerillä mitään kerrottavaa?

14.05 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Syynä satovahinko- ja kasvintuhoojavakuutusten vähäiseen kysyntään Suomessa on osaltaan ollut sovellettava vakuutusmaksuvero korkeine 24 prosentin verokantoinen. Vakuutusten kattavuus on ollut suppea aiemmin voimassa olleeseen lakisääteiseen valtion satovahinkojen korvausjärjestelmään verrattuna. Vakuutusten nojalla vain poikkeuksellisten sääilmiöiden aiheuttamat vahingot ovat voineet tulla korvattaviksi, ja hyvin harvoilla on ollut vakuutus.

Vakuutusmaksuveroa ei ole harmonisoitu Euroopan unionissa. Vakuutusmaksuveroa koskevat ratkaisut ovat siten kansallisia. Jäsenvaltioissa, joissa vakuutusmaksuvero on käytössä, vakuutusmaksuverojärjestelmät eroavat toisistaan niille asetettujen tavoitteiden sekä veropohjan ja verokantojen osalta.

On erinomainen asia, että meillä nyt satovahinko- ja kasvintuhoojavakuutuksilta poistetaan tämä vakuutusmaksuvero. Vakuutusmaksuverosta vapauttamisen tulee tietenkin alentaa vastaavasti vakuutusmaksua. Tämä tulee varmistaa vakuutusmaksujen seurannalla. Vakuutusmaksuveron poistamisen ohella vakuutusmaksuja voi laskea kysynnän kasvusta johtuva vakuutuksenottajien määrän kasvu.

Eräs asia, johon haluan painokkaasti kiinnittää huomiota, on se, että kotieläinten ryhmäläintautivakuutukset eivät nyt tule vakuutusmaksuverosta vapauttamisen piiriin. Kotieläintuottajat torjuvat salmonellaa ja tekevät ilmaista kansanterveystyötä. Ruotsissa valtio maksaa 60—70 prosenttia salmonellasaneerauksista. Meillä kotieläinlääkitys maksaa saneeraukset itse vakuutusten kautta sekä maksaa vielä vakuutusmaksuveron. Asialla ovat tässä aktiiviset tuottajat, päätoimiset viljelijät. Tämä kotieläinten ryhmäläintautivakuutusten

Pöytäkirjan asiakohta PTK 145/2018 vp

vakuutusmaksuvero olisi poistettava. Jos asian valmistelusta vastannut valtiovarainministeri Orpo olisi täällä paikalla, niin kysyisin häneltä näistä kotieläinten ryhmäeläintautivakuutuksista, mutta nyt kysyn ministeri Lepältä, joka on paikalla.

14.08 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa puhemies! Heti ensimmäiseksi totean, että me perussuomalaiset kannatamme tätä hallituksen esitystä. Se on hyvä ja perusteltu esitys. [Markku Rossi: Merkitään pöytäkirjaan!] —Tämä varmasti merkitään pöytäkirjaan, koska se on tässä heti puheenvuoroni alussa.

Tasan viikko sitten täällä käytiin keskustelu maataloudesta, hyvin laaja ja pitkä. Käytiin silloin muutaman puheenvuoron ja kävin läpi viimeisen 25 vuoden aikana maataloutta kohdanneen katastrofaalisen kehityksen, kun vuosi vuodelta on viljelijöitä ahdistettu. Sitteen vielä lopuksi oli nämä kaksi huonoa satovuotta — voidaan puhua katovuosista — 17 ja 18, jotka ajoivat viljelijöistä suuren osan suoranaiseen kriisiin, taloudelliseen kriisiin ja monet myös henkiseen ja muuhun kriisiin. Tilanne on siis vakava, ja siihen tarvitaan päteviä lääkkeitä. Viikko sitten käsittelyssä oli, niin kuin edustaja Vähämäki taisi sanoa, ”viljelijöiden pikavippien” valtioneuvoston päätös — hyvä asia, jota tarvitaan, että he selviävät keväästä, että he pääsevät kylvämään ja sitä kautta myös niittämään ja hoitamaan meille elintarvikkeita. Mutta se esitys oli vain näitten vakavien ongelmien lykkäystä uudella velalla, jonka sitten valtio takaa.

Nyt olemme toisessa osassa — tai en tiedä, kuinka monta osaa näitä on ja onko jo aikaisemmin ollut joku, mitä en ole tullut noteeranneeksi — ja nyt hallitus esittää, että satovahinko- ja kasvintuhoojavakuutusten valtiolle perittävä vakuutusmaksuvero poistettaisiin määräajaksi, vuoteen 2027 asti. Ei siis pysyvästi vaan määräajaksi, ja syy on tietysti se, että meillä ei ole päätösvaltaa vaan me olemme EU:n yhteisen maatalouspolitiikan täydellisesti sitomia, ja tämänkin pieni päätös on pitänyt hyväksyttää Brysselin byrokraateilla, joiden hampaissa viljelijämme muutoinkin ovat mutta on siis myös eduskunta. Tämä on sinänsä surullista.

Arvoisa puhemies! Kun ensin luin tätä esitystä taloudellisten vaikutusten kohdalta, niin pysähdyin tähän, kun täällä sanotaan, että verotuoton menetys olisi nykytasolla arviolta alle 100 000 euroa vuodessa. Todellako vajaa 100 000 euroa on se summa, miltä pohjalta me tätä käsittelemme? Jos kaikki 50 000 viljelijää saisivat saman osuuden tuosta 100 000 eurosta, se olisi 2 euroa per tila — valtava summa. Mutta ihan näin asia ei tietystikään ole. Täällä todetaan, että ehkä näitä vakuutuksia otetaan noin 10 500, ja toisaalta todetaan vähän pitemmälle lukien, että todennäköisesti satovahinkovakuutusten verovapauden vaikutus valtion verotuottoon olisi enintään 1—2 miljoonaa euroa vuodessa. Eli ei vajaa 100 000 vaan ehkä miljoonan verran, ja sillä laskelmalla taas, jos katsotaan, että kaikilla tiloilla olisi tämä vakuutus ja kaikki sitten saisivat tämän alennuksen, jokainen tila saisi 100—200 euroa. Ei siltäkään montaa hehtaaria viljellä niin sanotusti. Mutta kun laskentapohja on se, että niitä olisi noin 10 500, silloin tietysti summa on 500:sta 1 000 euroon per tila.

Tämänkokoisilla asioilla me hoidamme maatalouden syvää kriisiä tänä päivänä. [Leena Meri: Nippeleillä!] Se on vakava asia. Sekä viikko sitten että nyt tällaisilla nippeleillä todellakin. Perussuomalaisilla on vaihtoehto: Me esitimme syksyn budjettikäsittelyn yhteydessä — ja uudistan sen tässä — että kaupalta ja teollisuudelta molemmilta otetaan siivu lain avulla. Bryssel tietysti vastustaa, mutta tehdään niin kuin muutkin maat. Otetaan sieltä ja turvataan viljelijöille sekä tuotantokustannukset että heidän ansaitsemansa kohtuullinen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 145/2018 vp

palkka, niin saadaan mentyä eteenpäin ja turvattua omavaraisuus, huoltovarmuus, maati-
lojen jatkuvuus ja puhdas kotimainen ruoka suomalaisille.

Tämä on perussuomalaisten linja, jonka haluan tässä kertoa. Että tältä pohjalta jos ede-
tään. Toivon, että ministeri vastaa, onko tämä mahdollista ja onko hän halukas edes yrittä-
mään tällaista pysyvää mallia eikä vain näillä tilapäisillä ratkaisuilla yritä viedä tätä asiaa
eteenpäin.

14.14 Antti Kurvinen kesk: Herra puhemies! Meillä on nyt täällä lähetekeskustelussa
tämä erittäin hyvä lakiesitys liittyen maatalouden — käyttäisinkö tämmöistä kansanomais-
ta nimeä, en sitä koko litaniaa toista — katovakuutusten veron huojentamiseen ja poista-
miseen. Tällähän tavoitellaan sitä, että syntyisi enemmän sellaisia vakuutuksia, jotka sit-
ten todella turvaisivat katovuosilta viljelijöitä ja tiloja. Taustalla tässä tietysti on viime
vuoden erittäin karmea kuivuustilanne, tai oikeastaan kahden vuoden tilanne. Meillähän on
ollut kaksi poikkeuksellista satokautta, kaksi vaikeaa kesää maataloudella. Ensin oli kesä
17 erittäin märkä ja satoi koko ajan, ja sitten viime kesänä ei satanut juuri ollenkaan. Voi
sanoa muutenkin, että suomalaisella maataloudella alkaa olla se tilanne, että melkeinpä
kohta on ollut Ison kirjan seitsemän laihaa vuotta, melkein kaikki vitsaukset Venäjän-pa-
kotteista alkaen ovat maataloutta kohdanneet.

Puhemies! Tämä on erittäin hyvä esitys, ja toivon, että eduskunta kiirehtii tämän käsit-
telyä vielä tässä vaalikauden viimeisenä keväänä. Haluankin tässä yhteydessä myös kiittää
siitä, että hallitus on näinä seitsemänä laihaa vuonna kyllä yrittänyt käyttää kaikki ne kei-
not, mitä kansallisesti voimme tehdä, kun olemme Euroopan unionin jäsen, melkeinpä
kaikki keinot on yritetty käyttää, ja siitä lämmin kiitos Sipilän hallitukselle. Erityisesti ha-
luan kiittää maatalousministeri Jari Leppää. Juuri tapasin oman alueeni eteläpohjalaisia
viljelijöitä, ja he kyllä totesivat, että ministerillä on pitkästä aikaa vaikeasta tilanteesta huol-
limatta pääosin viljelijöiden luottamus.

Arvoisa puhemies! Loppuun sanoisin sen, että toivoisin, että satovahinko- ja katovakuu-
tusjärjestelmää voitaisiin kehittää vähän tällaiseksi liikennevakuutuksen tyyppiseksi jär-
jestelmäksi, pakolliseksi lakisääteiseksi vakuutukseksi, jonka osittain rahoittaisi julkinen
valta, valtio, ja osittain sitten vaikka viljelijät itse, ja syntyisi tällainen turvallinen järjestel-
mä erilaisiin katotilanteisiin, jotka valitettavasti ilmastonmuutoksen myötä meitä jatkossa
ehkäpä vieläkin enemmän kohtaavat.

14.16 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kurvinen nyt
kuitenkin maalaili aika hienoa kuvaa siitä, mitä keskusta pääministeripuolueena on anta-
nut meidän maataloudelle tapahtua. Ne kauniit puheet eivät varmasti siellä ruokapöydissä
ja velkojen keskellä auta.

Edustaja Kankaanniemi piti ansiokkaan puheenvuoron siitä, mitä esimerkiksi perussuo-
malaiset ovat esittäneet. Siellä on paljon ongelmia vielä jaksamisen kanssa, lomituksessa,
heidän tukemisessaan, henkisessä jaksamisessa. Muutama viikko sitten luimme uutisista,
että esimerkiksi luomutilallisten kaikki tukirahat ovat loppu, eli kyllä siellä olisi mahdolli-
suuksia tehdä.

Tämä oli nyt kauhean kaunis puhe kuulijoille, mutta konkreettisia toimenpiteitä vaadi-
taan, ja tässä on hyvä miettiä, kun on vaalit välissä ja taas ensi kesä tulossa, tarjoillaanko
vain kauniita sanoja maanviljelijöille, jotka kuitenkin huolehtivat meidän ruuasta ja huol-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 145/2018 vp

tovarmuudesta. Nyt konkretiaa eikä kauniita puheita. [Markku Rossi: Mitä tehdään Venäjä-pakotteille?]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Palataan puhujalistaan. — Eipä palatakaan, vaan annetaan vastauspuheenvuoro edustaja Karille.

14.17 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Meren puheenvuorosta innoittuneena tulin muistelemaan vanhoja, menneitä vuosia, jolloin perussuomalaiset itse olivat hallituksessa, kun meillä oli traktorimarssit täällä Helsingissä. Aina kun aletaan arvostelemaan vaikkapa nyt entistä hallituskumppania ja sen tekoja, niin on hyvä muistaa, hallituksessa olleet perussuomalaiset, myös teidän oma roolinne suomalaisen maatalouden tukemisessa ja kehittämisessä. Vaalit lähestyvät, ja se löytyy myös meidän edustajien puheista.

Itse olen sinänsä ehkä epätyypillisesti sosiaalidemokraattina maatalouden puolesta puhunut aikaisemmin, ja jos joissain asioissa meidän pitäisi pystyä varmistamaan parlamentaarinen yhteys, se liittyy meidän huoltovarmuuteen ja huoltovarmuuden osalta esimerkiksi kotimaiseen ruuantuotantoon. [Markku Rossi: Oikein!] Jotain siementä seuraavalle kaudelle haluaisin ehkä tässä yhteydessä jo jättää. Otetaan maataloudesta koppi yli puoluerajojen seuraavalla kaudella. Jätetään tällainen ikään kuin jälkikäteisviisastelu sivuun [Puhemies koputtaa] ja tartutaan todellisiin ongelmiin.

14.18 **Pertti Hakanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täytyy heti korjata sellainen pieni epäkohta, että kun edustaja Meri toi esille sitä, että viljelijöiltä, luomutiloilta, ovat myöskin luomurahat loppu, niin uusien luomusopimusten rahoitukseen ei löydy rahoitusta ensi vuodelle. [Leena Meri: Juuri näin!] Niille luomutiloille, joiden sopimukset ovat voimassa, maksetaan luomutuet kyllä sopimuksen mukaan.

Tämä koko vakuutusmaksun veron väliaikainen muuttaminen on kyllä sellainen asia, että tämä on väliaikainen — keskusta olisi halunnut tästä väistämättä pysyvän ratkaisun, ja myöskin olisi haluttu vahvasti mukaan kotieläintilojen tautiperäisten vakuutusmaksujen verojen poistaminen. Elikkä se oli meidän keskustalaisten lähtökohta, ja tällä esityksellä mennään, mikä nyt meillä täällä salissa on käsittelyssä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ja vielä keskustelun avannut edustaja Kurvinen, vastauspuheenvuoro.

14.19 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Oli oikein mukava kuunnella tuota edustaja Karin puheenvuoroa. Juuri näin meidän pitää toimia, että löydetään semmoinen kansallinen yksimielisyys siitä, millä tavalla suomalainen ruoka turvataan kuluttajien pöytään.

Edustaja Merelle vähän ihmettelen sitä, miksi te ette tuoneet ideoitanne esille silloin, kun olimme samassa hallituksessa. Teimme me kyllä hyvää työtä perussuomalaisten kanssa, muun muassa kriisipaketin yhdessä MTK:n toiveiden mukaan ja tuottajakentän toiveiden mukaan. Kriisipaketti tuotiin traktorimarssin jälkeen ja yhdessä silloin töitä tehtiin. [Leena Meri pyytää vastauspuheenvuoroa]

Puhemies! Haluan kuitenkin tässä ottaa esille sen, että kyllä me tarvitsemme jatkossa tähän meidän ruokaketjuumme reilumpia pelisääntöjä. Haluan kiittää maatalousministeriä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 145/2018 vp

Leppää siitä, että hän on tuonut elintarvikemarkkinavaltuutetun viran ja muutenkin tämän mahdollisuuden valvoa enemmän kaupan ja teollisuuden käytäntöjä tuottajien osalta, mutta ensi vaalikaudella minusta täytyy vielä kilpailulakikin käydä läpi, että onko siellä vielä joitakin sellaisia epäterveitä tapoja ja jotakin kiskonnan tapaista tyyliä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä kaksi vastauspuheenvuoroa, ja sitten jos vielä keskustelun avaajalla on siihen sanottavaa, niin ehkä myös hänelle.

14.21 **Hanna Halmeenpää vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmasti tästä keskustelusta kuultaa läpi, ainakin rivien väleistä jos ei riveiltäkin, se, että lienee selvää, että tässä tilanteessa meidän on keksittävä keinoja vastata akuuttiin maksuvalmiusongelmaan ja talousvaikeuksiin, joita maatalouden tuottajat ovat kohdanneet jo kahtena vuonna peräkkäin ja lähivuosina tihenevässä tahdissa.

Yhtä selvää on se, että meillä lienee yhteinen ymmärrys siitä, että strategisesti tärkeää on miettiä kestäviä pitkän linjan uudistusratkaisuja. Ei voida mennä aina vain hätätilaratkaisujen kautta hetkestä toiseen, lainaa lainan päälle, vakuuksia vakuuksien päälle, vaan me tarvitsemme maatalouspolitiikan kokonaisuudistuksen, tukijärjestelmän kokonaisuudistuksen, jotta maatilatalouden kannattavuus ja kestävyys pitkällä aikavälillä tulee kantavalle pohjalle.

14.22 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Tuossa äskeisessä puheenvuorossa tuotiin esille, kuten aikaisemmissakin puheenvuoroissa, että pitäisi olla ratkaisuja. Edustaja Kankaanniemi esitti ratkaisun. Muilta kuulin lähinnä sitä, että meidän pitää yhdessä etsiä ratkaisuja, mutta niitä ratkaisuja en kuullut.

Minusta on aika mielenkiintoista, että sosiaalidemokraatit hyökkäävät perussuomalaisen ajatuksia vastaan, koska jos te olette yhteistyön hengessä liikkeellä, niin olisi edustaja Karikin voinut käyttää tämän puheenvuoronsa kertoakseen, mitä mieltä hän on tästä meidän pitkän linjan ratkaisustamme. Ja kuten edustaja Kankaanniemi toi esille, niin kun nämä ratkaisevat vuodet ja pahimmat vuodet olivat, meidän oli heitetty jo silloin hallituksesta ulos, ja taannehtivastihan, kahden vuoden taakse, meidän on hirveän vaikea tehdä mitään esityksiä. Nythän ihmiset katsovat tulevaisuuteen, ja pitäisi ensi kesäksi olla ratkaisuja. Me esitimme ratkaisuja. Mitä mieltä te olette näistä ratkaisuista meidän haukkumisen sijaan?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

14.23 **Lasse Hautala kesk:** Arvoisa herra puhemies! Ensinnäkin Suomessa siirryttiin vuoden 2016 alusta satovahinkojen korvaamisessa lakiperusteiseen vakuutus pohjaiseen järjestelmään. Se johtui siitä, että edellinen hallitus lakkautti meiltä satovahinkolainsäädännön. Päätös tästä hallituksen esityksestä poistaa vakuutusmaksuvero tehtiin hallituksessa elokuussa 2018. Harmillista on se, että se ulottuu nyt tästä vuodesta vuoteen 2027 saakka.

Ensinnäkin, tilakohtaisestihan tällä ei nyt mahdollisuuksia suuriin — vaikka prosentti on 24, mutta noin euromääräisesti — etuihin päästä. Sen johdosta olisikin äärimmäisen tärkeää, että meillä mietittäisiin pitkän ajan ratkaisuja näissä satovahinko- ja kasvitautiasioissa. Sen osalta esittäisin ministerille siellä ministeriössä harkittavaksi satovahinkorahaston

Pöytäkirjan asiakohta PTK 145/2018 vp

perustamista. Jos meillä on noin 2 miljoonaa peltohehtaaria maata ja jos viljelijät maksaisivat rahastoon esimerkiksi 5 euroa hehtaarilta ja valtio maksaisi toisen 5 euroa hehtaarilta, niin meille muodostuisi vuosittain noin 20 miljoonan euron rahasto, ja jos esimerkiksi meillä merkittäviä satovahinkoja tapahtuu viiden vuoden välein, niin meillä olisi noin 100 miljoonan euron satovahinkorahasto käytettävissä. Joissakin Euroopan unionin maissa on tällainen rahastomalli käytettävissä, ja sen johdosta uskon, että myöskin EU:n suunnalla olisi mahdollisuutta tämän hyväksymiseen.

Tähän satovahinkovakuutukseen liittyy myöskin sitten sellainen ongelma, että nämä alueelliset ja myöskin tuotantosuuntiin liittyvät ja satokausittaiset vaihtelut tuovat varsin suuria haasteita vakuutus tuotteiden suunnitteluun ja myöskin hinnoitteluun. Aina joudutaan pohtimaan sitä, katsooko vakuutusyhtiö sitten sen korvausvelvollisuutensa tietyissä vahinkotapauksissa, ja niistä varmaan tullaan vuosien varrella käymään keskusteluja.

Se keskustelu, kun täällä aikaisemmin puhuttiin näistä maatalouden yleisistä tilanteista — on tietysti muistettava, että me olemme maatalouspolitiikan osalta yhteisö toimialan sisällä ja Venäjän vastapakotteet aiheuttivat ison Länsi-Eurooppaa koskevan markkinahäiriön, joka vaikutti sitten tuotteiden hintaan, ja sitten kun meille osuivat myöskin nämä kaksi pahaa satovahinkovuotta, niin ne ovat edesauttaneet sitä, että viljelijöiden tulotaso on poikkeuksellisen alhainen. Meidän on mietittävä kaikkia moninaisia keinoja, millä pystymme viljelijöiden toimeentuloa parantamaan tulevaisuudessa.

14.26 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Voisiko sanoa, että nyt jos koskaan punamultaa pukkaa. Tässä on hyvä ehdotus, jota pitää erityisesti jalostaa. Ja olisi toivottavaa, että on se hallitus sitten minkä värinen hyvänsä, niin tämä asia otettaisiin huomioon. Jos me haluamme pitää omavaraisuudesta ja huoltovarmuudesta kiinni, niin meidän pitää ottaa tästä koppi.

Tänään valiokunnan kuulemisessa olimme mukana: EU antaa meille mahdollisuuden palata siihen vanhaan satovahinkokorvausjärjestelmään. Sille ei ole estettä. Ja tämä olisi se puolitie siihen ja edellyttäisi, että toimintakykyisillä tiloilla olisi mahdollisuus siihen, niin että ne tilat, jotka todellakin ovat sen avun tarpeessa, saisivat sitä. Nykyinen järjestelmä ei kohdennu juuri niille tiloille, joissa se vahinko on.

14.27 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On aivan oikein, että nyt maatalouden kulurakennetta pienennetään, ja tämä on yksi tapa pienentää maatalouden kulurakennetta.

Kuten monta kertaa aikaisemminkin olen todennut, yksi suomalaisen maataloustuotannon ongelmista on se, että kun hinnat määrytyvät kansainvälisesti, niin meidän kulurakenne on kotimainen, ja tämä on se ongelma. Jotakin tälle täytyy tehdä.

Kyllähän eduskuntakin on nyt ollut auttamassa Suomen ruokavientiä. Me kävimme valiokunnan kanssa viime viikolla Grüne Wochella. Se oli valtava menestys. Siellä oli suomalaiset tuottajajärjestöt, ministeriö mukana rahoittamassa tätä. Se on se yksi tie, millä ruokavientiä edistetään.

Jos me nyt katsomme tätä tänä päivänä: Helsingin Sanomissa oli juuri artikkeli, että Suomen ruokavienti on 1,6 miljardia, Ruotsissa se on 5 miljardia ja Tanskassa 16 miljardia. Käsittääkseni Tanska ei ole niin iso valtio, että sen viennin pitäisi olla 16 miljardia. Eli tässä on nyt meillä ne avaimet. Määrätietoinen panostus vientiin, tuotekehitykseen, ja sitä kautta avataan uusia markkinoita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 145/2018 vp

14.28 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä keskustelu tämän vakuutusmaksuveron poistamisen yhteydessä on onneksi myöskin laajentunut laajemmin koko vakuutusjärjestelmään, ja minusta on tärkeää, että tässä annetaan jonkun verran eväitä nyt sen pohdiskeluun, että miten tulevaisuudessa. Eihän voi olla niin, että kun ilmasto-olosuhteet muuttuvat yhä epävarmemmiksi, niin meillä nimenomaan se viljelijäparaka on se, joka joutuu tämän koko asian kantamaan ja ottamaan riskin kontollensa. Kyllä meidän täytyy kehittää sellainen järjestelmä, jossa vastuunkantajina ovat paitsi totta kai se viljelijä itse omalla osuudellaan myöskin sitten valtio ja — näkisin — elintarvikeketju kokonaisuudessaan. Elikkä meillä olisi myöskin kaupalla ja myöskin elintarviketeollisuudella oma osuutensa, joka laitettaisiin tällaiseen vakuutusrahastoon, josta sitten voitaisiin näitä satovahinkokorvauksia maksaa.

Sinäällänsä on tärkeää, että vakuutusmaksuvero nyttien väliaikaisesti poistuu. Olisi hienoa, jos tämä voisi olla tällainen lopullinen poistaminen, mutta hyvä, että tästä on päästy eteenpäin. Tämä on oikea alku sille pohdiskelulle, [Puhemies koputtaa] mitä vakuutusjärjestelmälle kaiken kaikkiaan pitäisi tehdä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Edustaja Viljanen seisoi äsken pitkän aikaa, jäi epäselväksi, pyysikö hän silloin vastauspuheenvuoron. No, näköjään pyysi. — Edustaja Viljanen, teidän vastauspuheenvuoronne.

14.29 **Eerikki Viljanen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä sinänsä hyvässä keskustelussa on käsitelty kahta hieman erillistä asiaa. Edustaja Kankaanniemi ja edustaja Meri ottivat kantaa maatalouden pitkän aikavälin kannattavuuteen. Käsiteltyssä oleva asia osaltaan vastaa mahdollisesti syntyvien vahinkojen korvaamismekanismeihin ja siihen, että niitä saataisiin nykyistä kattavammin viljelijöitten ulottuville ja käyttöön.

Näissä molemmissa asioissa keskeinen ongelma on kuitenkin sama. Se suurin ongelma on se, mihin edustaja Eestilä äsken viittasi, elikkä alhaiset tuottajahinnat. Tällä hetkellä kansainvälisesti määritellyt tuottajahinnat ovat ikävä kyllä niin alhaisia, että niiden toimiva vakuuttaminen on niin ohutta, kuten edustaja Tuppurainen keskustelun alussa kuvasi, että vain kaksi vakuutustoimijaa tarjoaa vakuutustuotteita satovahingon vakuuttamisen varalta ja vain noin prosentti pinta-alasta on vakuutettu. Keskeinen ongelma on sama: meidän pitää saada tuottajahinnat vahvistumaan, mikä on oikein ja osuvin [Puhemies koputtaa] ja tehokkain keino myös maatalouden kannattavuuden parantamiselle.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

14.30 **Mats Löfström r:** Ärade herr talman! Förslaget är bra. År 2016 övergick vi från ett lagbaserat system, där staten finansierade ersättningar för skördeskador, till ett försäkringsbaserat system.

Jordbrukare upplever i dag att försäkringsskyddet är begränsat och att de är utsatta för en betydligt större ekonomisk risk jämfört med läget innan de statliga ersättningarna upphörde. Jord- och skogsbruksutskottet har i tidigare betänkanden ansett att Finland snabbt måste upprätta ett försäkringssystem som fungerar i praktiken, och som gör det möjligt för producenterna att försäkra sin produktion mot skador orsakade av skadegörare och ogynnsamma väderförhållanden, som vi inte minst såg senaste sommar.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 145/2018 vp

Det är därför mycket bra att regeringen nu föreslår att försäkringar mot skördeskador och växtskadegörare ska befrias från skatt fram till år 2027. Nu är det ändå mycket viktigt att försäkringssystemet börjar fungera i praktiken. Jordbrukare har rapporterat att de inte har hunnit få erfarenhet av systemet och att försäkringsbolagen inte har produkter som tillräckligt väl motsvarar jordbrukarnas behov. Dessa problem löses inte enbart med förslagen i denna proposition.

EU:s gruppundantagsförordning för jord- och skogsbruket tillåter understöd på maximalt 65 procent av kostnaderna för dessa försäkringspremier. Det skulle vara skäl att utnyttja hela den stödmöjligheten som EU:s gruppundantagsförordning ger oss. Ett maximalt stöd under denna begränsade period skulle skapa en större efterfrågan på dessa försäkringar. Detta skulle leda till att det skapas försäkringsprodukter som bättre motsvarar de finländska odlarnas behov och hjälper landsbygdssektorn i vårt land.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Keskustelu keskeytettiin kello 14.34.

Keskustelua jatkettiin kello 16.21.

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 2 käsittelyä.

16.21 **Hannu Hoskonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä pieni mutta ei missään nimessä vähäpätöinen lakiesitys on todella tärkeä, kun maatalouden kannattavuuden me kaikki tiedämme, mikä se on. Tämä vakuutusmaksuveron poistaminen määräajaksi on pieni mutta oikeasuuntainen liike siihen suuntaan, että saadaan tiloille hieman pienempää maksurasitusta jatkossa. Aivan hyvä esitys sinänsä.

Me kaikki sen tiedämme, että tällaisilla pienillä lakiesityksillä ei itse ongelmaa ratkaista. Tämä on vain hyvin hyvin lievä ensiapu. Mutta toivoa sopii, arvoisa rouva puhemies, että Suomessa päästäisiin vihdoinkin ja viimein siihen tilanteeseen, että maanviljelijä saisi omasta työstään, siitä tuotteesta, minkä hän markkinoille toimittaa, erittäin puhtaan, erittäin terveellisen elintarvikkeen raaka-aineen, asianmukaisen markkinahinnan, koska me emme tässä asiassa pysty kovin paljon muuta tekemään kuin säätämään lait sellaiseen asentoon, että maatilojen kannattavuus paranee sen maatilat tuottaman tuotteen kaupan kautta, että maanviljelijä saa tuotteestaan oikeudenmukaisen hinnan.

Tämän jatkuvan halpuuttamisen, joka on toteutettu vain pelkästään maanviljelijöiden kustannuksella, soisi kyllä loppuvan. Olen jo monessa puheenvuorossa aikaisempina viikkoina ja kuukausina sanonut, että tämän ruuan halpuuttamisen seurauksena, kun maatilat on ajettu suurin piirtein nälkäkuurille, valtava määrä tiloja on lopettanut ja vauhti tuntuu koko ajan kiihtyvän. Toivoisin, arvoisa puhemies, että joku näistä isoista keskusliikkeistä pikkuhiljaa havahtuisi ja alettaisiin menemään siihen menettelyyn vapaaehtoiselta pohjal-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 145/2018 vp

ta, että markkinataloudessa myös viljelijä saisi oikeudenmukaisen osan siitä koko tuotteen arvosta, mikä kuluttajan pöytään tulee.

Toinen samaan asiaan kuuluva toive on tietenkin se, että me suomalaiset voimme sen parannuksen omalta osaltamme tehdä jo tänä päivänä, vaikka menemällä ruokakauppaan ostamaan sieltä vain ja ainoastaan tätä puhtainta, suomalaista ruokaa, mitä tarjolla on. Tuontielintarvikkeisiin, kuten tiedämme, liittyy aina tietyt tautiriskit ja myös erilaiset lisäaineet, joista meillä ei valitettavasti tarkkaa tietoa ole, esimerkiksi erilaiset taudinaiheuttajat, jotka sieltä voivat Suomeen levitä. Salmonella esimerkiksi, kaikkien tietämä, on hyvin vaarallinen asia, kun kohdalle sattuu.

Hyvä lakiesitys on tämä, se on kannatettava, ja se pitää hyväksyä mahdollisimman äkkiä.

Toinen asia: Tämä maatalouden kannattavuuskriisi on aivan yhtä akuutti. Tämäkin pitäisi saada järjestykseen jollakin keinoin, että maanviljelijäkin pystyisi tässä maassa elämään.

16.24 Mika Kari sd: Arvoisa rouva puhemies! Ensimmäisessä keskustelussa en saanut vastauspuheenvuoroa edustaja Meren kommenttien jälkeen ja maltoin jäädä istumaan tänne iltaan myöhempään, että pääsen puheenvuoron käyttämään.

Mutta ennen sitä kommenttia haluan kyllä vielä tuosta edustaja Hautalan aikaisemmin käyttämästä puheenvuorosta sanoa sen, että ajattelen kyllä monissa asioissa hyvin samalla tavalla — että olisi mielekästä etsiä joku puskuri kotimaisen satovahingon, viljelijän ahdingon hoitamiseksi. Edustaja Hautala silloin esitti, että tämän eurooppalaisen vahinkojärjestelmän lisäksi olisi joku kotimainen keino vaikuttaa, mitä pidän ihan tarkastelemisen arvoisena, miettimisen arvoisena. Puhuin aikaisemmin tästä kotimaisen ruuantuotannon tärkeydestä ja myös tästä huoltovarmuusnäkökulmasta, joka tähän kotimaisuuteen liittyy: asioita, jotka varmasti sietävät tarkemman pohdinnan.

Mutta tähän edustaja Meren kommenttiin. Hän taisi jotenkin sanoa niin, että olisin arvostellut hänen puheenvuoronsa sisältöä. Siitä ei luonnollisesti ollut kyse. Ei minulla ole mitään hinkua alkaa korjaamaan perussuomalaisten vääriä puheita. Mutta lähinnä kysyn sen mielekkyyden perään, että kuinka mielekästä on kahden ja puolen vuoden hallitustai-paleen jälkeen kaataa kaikki synnit vielä hallituksessa olevien puolueiden niskaan, varsinkin kun niistä synneistä suurin osa on itsensä tekemiä.

16.25 Eeva-Maria Maijala kesk: Arvoisa puhemies! Itse maatalousalan koulutuksen käyneenä henkilönä ja sillä sektorilla myöskin töitä hyvin paljon tehneenä olen miettinyt osaltani hyvin paljon, mitkä ovat ne toimenpiteet, millä me saisimme autettua nytten kotimaista, suomalaista, maataloutta. Pieniähän ne asiat ovat, mitä tälläkin vaalikaudella on saatu tehtyä tämän asian eteen, niin kuin tämä vakuutusmaksuasiakin. Tämä on pieni mutta tärkeä palanen. Pienistä pisaroista se valtamerikin täytyypi aikoinaan. Eli tekoja, toimintoja me tarvitsemme, kiitos tästä esityksestä.

Mutta sitten, mitkä ovat ne konkreettiset asiat? Tässäkin on tänä päivänä keskustelussa puhuttu, että tarvitaan konkreettisia esityksiä, konkreettisia toimenpiteitä, mutta kun meillä ei ole ollut tässä tilanteessa parempia eväitä esittää, niin lähdemme siitä, että me joka ikinen yksilönä pystymme vaikuttamaan tässä todella paljon. Eli ne ovat ne omat henkilökohtaiset päivittäiset valintamme: se, että me ostaisimme kotimaista ruokaa, käyttäisimme kotimaisia raaka-aineita kaikissa tilanteissa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 145/2018 vp

Eduskunnan ruokalassa marraskuussa järkytyin. Siellä oli tarjolla riistabolognesea. Ky-syin siinä, että mistä tämä on tehty. No, siinä sitten henkilökunta sanoi, että ”joo, tämä on tehty uusiseelantilaisesta saksanhirvestä”. Eli meille on luvattu, että me syömme täällä kotimaista lihaa, mutta sitten kuitenkin meillä on täällä tarhattua, ulkomaista, kaukaa tuotua lihaa, josta on ihmisellä mielikuva, että kyse olisi kotimaisesta ruuasta — ei todellakaan, uusiseelantilainen riistakärstys. Minulta kysyi kollega siinä, että no, mitä tällä asialla on väliä. Minä sanoin, että sillä on todella paljon väliä: kärstys mielletään yleensä poronkärstykseksi, riistan kohdalla mielletään, että kyse on kotimaisesta hirvestä, mutta olikin kyse siis todellakin uusiseelantilaisesta, muualta tuodusta, lihasta. Olemmeko me täällä eduskunnassakin esimerkkeinä sille, että me emme käytä kotimaista ruokaa? Kyseisestä riistabolognesesta olisi varmasti tullut aivan todella hyvä ruoka esimerkiksi naudanlihasta. Suomessa on paljon hyvää naudanlihaa — olisi sitä käytetty. Ollaan rehellisiä itsellemme ja käytetään kotimaisia hyviä ruokia ja raaka-aineita.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan, jolle maa- ja metsätalousvaliokunnan on annettava lausunto.